

III Panserinfanteribataljon/Jydske Dragonregiment i 1985

Dette er en redigeret og sammenskrevet version af endnu en række indlæg fra det nu nedlagte ”Taktisk Forum”. I dette her tilfælde er der tale om en anmodning fra en af de andre brugere, der gerne ville vide hvordan III Bataljon/Jydske Dragonregiment så ud i 1985. Så jeg dykkede ned i kilderne (først og fremmest de relevante organisationsskemaer) og kom frem til følgende:

III Bataljon/Jydske Dragonregiment 1961-1984:

III Panserbataljon/Jydske Dragonregiment blev opstillet sidst i 1950'erne som en mobiliseringsbataljon for 2. Division, den enhed som sammen med 3. Division havde ansvaret for forsvaret af den jyske halvø. Bataljonen var divisionens pansrede reserve og den eneste enhed som både kunne bevæge sig og kæmpe under panserbeskyttelse.

Med 1960 Forsvarsforliget blev 2. Division nedlagt og i stedet for 3. Division, blev Jyske Division oprettet med 1.-2.-3. Jyske Brigade. III Panserbataljon/Jydske Dragonregiment tilhørte nu 3. Jyske Brigade, der var en mobiliseringsbrigade, som udover III Panserbataljon/Jydske Dragonregiment bestod af tre motoriserede Infanteribataljoner, en trukken Artilleriafdeling, et Panserværnskompagni, et Luftværnsbatteri, et Ingeniørkompagni og fra 1965 en Trænbataljon (Brigadens enheder var i mobiliseringsstyrken og bortset fra III Panserbataljon/Jydske Dragonregiment, var de alle transporteret i upansrede lastvogne).

I kraft af 1973 Forsvarsforliget blev 3. Jyske Brigade konverteret til en Panserinfanteribrigade (med to Panserinfanteribataljoner, en Panserbataljon, en delvist selvkørende og pansret Artilleriafdeling, et Luftværnsraketbatteri, et delvist pansret Ingeniørkompagni og en Trænbataljon), samt delvist opstillet i Stående Styrke og bemanded med kontraktansatte konstabler i stedet for hjemsendte værnepligtige. III Panserbataljon/Jydske Dragonregiment forblev brigadens Panserbataljon og en mobiliseringsenhed. Dette skulle vare de næste ti år.

1984 Forsvarsforliget betød omfattende nedskæringer i Hæren. Mange af de enheder i Stående Styrke, som førhen havde været bemanded med kontraktansatte konstabler blev nu af sparehensyn til mobiliseringsenheder. Disse skulle bemandes med nyligt hjemsendte værnepligtige der skulle indkaldes ved mobilisering.

Hærens reaktion på disse nedskæringer var at koncentrere det tilbageværende kontraktansatte stampersonel i de enheder som ikke kunne bemandes med værnepligtige med 9-12 måneders uddannelse bag sig. Dette inkluderede primært Telegrafenheder, Brigadestabskompagnier og Kampvognseskadroner.

Som en følge af disse tiltag, kaldet Troppeplan 1985, skulle III Bataljon/Jydske Dragonregiment aktiveres i Stående Styrke. Med nedlæggelsen af de fleste andre stampersonnel-enheder i Jylland, var der også opstået et behov for at have en skolebataljon tilknyttet Hærens Kampskole i Oksbøl. Indtil 1987 blev denne opgave løst af I Panserinfanteribataljon/Kongens Jyske Fodregiment, men for det første var denne enhed en af de som var udpeget til at skulle inaktiveres i Stående Styrke, og for det andet var enheden, med sin placering i Fredericia (bataljonens kampvognseskadron var dog i Varde), ikke velegnet til at støtte Hærens Kampskole der var placeret i Oksbøl. I forbindelse med sin aktivering i Stående Styrke skulle III Bataljon/Jydske Dragonregiment derfor placeres i Oksbøl.

Fra 1984 begyndte man derfor at aktivere III Bataljon/Jydske Dragonregiment i Stående Styrke. Måden man gjorde dette på, var gradvist at overføre stampersonnel fra de enheder i Stående Styrke, der skulle inaktiveres (blandt andet personel fra den kampvognseskadron fra Kongens Jyske Fodregiment der var i Varde). Imens denne proces stod på, imellem 1984 og 1987, var III Bataljon/Jydske Dragonregiment opstillet i mobiliseringsstyrken som Panserinfanteribataljon, imens I Bataljon/Prinsens Livregiment, der i fredstidstyrken var en Panserinfanteribataljon delvist opstillet i Stående Styrke, var opstillet i krigsstyrken som 3. Jyske Brigades Panserbataljon.

Som mobiliseringsenhed tilhørte III Panserinfanteribataljon/Jydske Dragonregiment den kategori der hed Dækningsstyrkens Reserve. Hærens mobiliserings-system var opdelt i flere led, der gjorde det muligt gradvist at forøge beredskabet indtil den fulde krigsstyrke var indkaldt. Det første led i mobiliseringen var den Stående Styrke, der var bemanded med kontraktansatte konstabler.

Enhederne i Stående Styrke bestod i 1985 af Brigadestabskompagnier, Stabskompagnier/Stabseskadroner, Panserinfanterikompagnier, Kampvognseskadroner, Opklaringseskadroner, pansrede Ingeniørenheder, selvkørende Haubitsbatterier og Luftværnsraketbatterier. I Jyske Division udgjorde enhederne i Stående Styrke anno 1985 ca. 25% af divisionens samlede krigsstyrke. Disse enheder var næsten udelukkende pansrede kampenheder og artillerienheder, med enkelte telegraf og stabsenheder. Stående Styrke kunne derfor kun kæmpe på egen hånd i et meget begrænset tidsrum (næppe mere end 24-36 timer).

Det næste mobiliseringstrin bestod i indkaldelsen af enheder og personel i Hjemsendt Supplement. Denne kategori bestod af de personer og enheder der var nødvendige for, at gøre Stående Styrke i stand til at kæmpe i længere tid. Enhederne i Hjemsendt Supplement bestod af Panserinfanterikompagnier, Motoriserede Infanterikompagnier, Kampvognseskadroner, Opklaringseskadroner, Artillerienheder, og Ingeniørkompagnier. De vigtigste enheder her var givetvis Trænbataljonerne, der opstillede de forsynings, vedligeholdelses-og sanitetsfaciliteter, som de øvrige enheder skulle bruge for at kunne fortsætte deres kamp i længere tid end 12-24 timer. Samlet blev kombinationen af Stående Styrke og Hjemsendt Supplement også kaldt for Dækningsstyrken. Indkaldelsen af Hjemsendt Supplement kunne ske på Forsvarsministerens eget initiativ uden forudgående konsultation med regering eller Folketing. I Jyske Division udgjorde enhederne af Hjemsendt Supplement i 1985 ca. 30% af divisionens samlede Krigsstyrke.

Det sidste mobiliseringstrin for Felthærens kamp-og kampstøtteenheder var indkaldelsen af Dækningsstyrkens Reserve. Personer og enheder fra denne kategori ville bringe disse enheder op på deres fulde krigsstyrke. Enhederne i Dækningsstyrkens Reserve bestod af Stabskompagnier-og eskadroner, Panserinfanterikompagnier, Motoriserede Infanterikompagnier, Kampvognseskadroner, Artilleri-og Luftværnsenheder, Ingeniørbataljoner, Trænbataljoner og Militærpolitienheder. Indkaldelsen af Dækningsstyrkens Reserve kunne også iværksættes på Forsvarsministerens initiativ, men ville sandsynligvis have krævet en regeringsbeslutning, idet man på dette mobiliseringstrin blandt andet ville begynde at indkalde de civile køretøjer der skulle udskrives ved mobilisering. Efter dette mobiliseringstrin ville Hærens Panserinfanteribrigader have nået deres krigsstyrke og ville være fuldt kampklare. I Jyske Division udgjorde enhederne af Dækningsstyrkens Reserve i 1985 ca. 40% af divisionens samlede Krigsstyrke.

Herudover fandtes der to øvrige mobiliseringstrin, nemlig Øvrige Reserveenheder (der udgjorde ca. 5% af Jyske Divisions samlede krigsstyrke i 1985) og Lokalforsvarsstyrker, men idet de ikke er strengt relevante for emnet jeg skriver om her, vil jeg undlade dem for nuværende.

III Panserinfanteribataljon/Jydske Dragonregiment anno 1985.

Totalt mandskab samt Hovedvåben-og Materiel:

-719 mand

-Personlige håndvåben var primært 7.62mm Gevær M/75 suppleret med 9mm Maskinpistol M/49 og 9mm Pistol M/49.

-10xMiddeltung Kampvogn Leopard 1A3, hver med 1x105mm kanon og 2x7.62mm Let Maskingevær M/62

-32xPansret Mandskabsvogn M113 (Kommandovogn, Mekanikervogn, Infanterigruppevogn, Mortervogn og Panserværnsvogn).

-67x7.62mm Let Maskingevær M/62

-46x12.7mm Tungt Maskingevær M/50.

-4x120mm Tung Morter M/50

-8x81mm Middeltung Morter M/57

-8x147mm Raketstyr M/74

-27x84mm Dysekanon M/79

Bataljonen havde følgende Stabs-og Kampunderafdelinger:

Stab.

9 befalingsmænd, fortrinsvis officerer, der havde til opgave at føre og administrere bataljonen. De blev støttet i denne opgave af Stabsdelingen fra bataljonens Stabskompagni, der stillede pansrede og upansrede føringskøretøjer til rådighed.

-1xBataljonschef (som regel Oberstløjtnant).

-1xOperationsofficer (som regel Major). Fungerede tillige som Bataljonens næstkommanderende.

-2xOperationsofficer/Efterretningsofficer (som regel Kaptajner).

-1xForbindelsesofficer/Ordonnansofficer (som regel Premierløjtnant).

De ovennævnte officerer opholdt sig typisk på Bataljonens Kommandostation, sammen med Stabsdelingens Efterretnings-og Operations-sektion. Det var herfra Bataljonen blev ført og planlægningen af nye opgaver fandt sted. Det er også her radioforbindelsen holdtes opad til Brigaden og nedad til de underlagte kompagnier og eskadroner. De pansrede mandskabsvogne gjorde det muligt for Bataljonschefen og/eller hans Operationsofficer at rykke frem og føre bataljonen fra en position umiddelbart bag frontlinjen. Hvis Forbindelsesofficer/Ordonnansofficeren ikke var ude ved en anden enhed for at løse en opgave, ville han også typisk opholde sig her.

-1xAdministrationsofficer (som regel Kaptajn).

-1xForsynings-og Transportofficer (som regel Kaptajn).

-1xIntendanturofficer (som regel Sekondløjtnant).

-1xFeltpræst.

De ovennævnte officerer opholdt sig typisk i bataljonens Forsyningsområde, der lå op til 20-25 kilometer bag frontlinjen, sammen med dele af Vedligeholdelsesdelingen og Forsyningsdelingen. Administrationsofficeren tog sig primært af personelmæssige forhold og administrerede vedligeholdelsen af køretøjer og materiel, imens Forsynings-og Transportofficeren tog sig af genforsyning og transport af drivmidler og ammunition. Intendanturofficeren tog sig af genforsyning af de forsyningsgenstande som ikke sorterede under Forsynings-og Transportofficeren (såsom mad, kontorartikler, tobak, alkohol o.s.v.) samt udbetaling af løn og uddeling af post. Feltpræsten stod, sammen med Intendanturofficeren, for bataljonens velfærdstjeneste. Herudover var han også ansvarlig for at afholde gudstjenester, mindehøjtideligheder, begravelser o.l. Feltpræsten kunne også opholde sig hos bataljonens Sanitetsdeling, hvor han kunne trøste sårede og døende.

Stabskompagni.

Det var Stabskompagniets opgave at hjælpe Staben med at føre bataljonens øvrige kompagnier/eskadroner. Herudover opstillede Stabskompagniet også vigtige kampstøtteenheder, overvågningsenheder og logistikenheder, der leverede støtte af en type, kvalitet og mængde, som de øvrige kompagnier/eskadroner ikke rådede over.

242 Mand, fordelt på følgende enheder:

-Kommandosektion (8 mand).

1xLet Personvogn/Felt, 1xMiddeltung Lastvogn/Vej (Kontorvogn), 1xMotorcykel, 1xPansret Mandskabsvogn M113 (Kommandostation med 12.7mm Tungt Maskingevær M/50).

Kommandosektionen havde til opgave at føre og administrere Stabskompagniet.

Kommandosektionen opholdt sig typisk i det Fremskudte Forsyningsområde der typisk lå 1-5 kilometer bag de forreste kompagnier/eskadroner (sammen med en til to af Sanitetsdelingens Forbindepladser plus dele af Vedligeholdelsesdelingen og Forsyningsssdelingen), hvorfra det mest effektivt var muligt at lede og administrere Stabskompagniets støtte til de øvrige kompagnier/eskadroner. Hvis bataljonens Kommandostation blev nedkæmpet eller på anden vis sat ud af spillet, kunne Stabskompagniets Kommandosektion overtage føringen af bataljonen fra det Fremskudte Forsyningsområde.

-Forsyningsdeling (35 mand).

1xLet Personvogn/Felt, 1xLet Lastvogn/Felt, 2x Middeltung Lastvogn/Terræn (heraf 1 vogn med spil og 1 vogn med Luftværnsvognaffutage for 12.7mm Tungt Maskingevær), 4xMiddeltung Lastvogn/Felt, 6xTung Lastvogn/Terræn/Spil (heraf 2 med Luftværnsvognaffutage for 12.7mm Tungt Maskingevær og 2 med Læssekran), 2xTung Lastvogn/Felt, 1xMotorcykel, 6x12.7mm Tungt Maskingevær M/50 med tilhørende Luftværnsfeltaffutager, 1xInfraskop M/58.

Forsyningsdelingen medbragte bataljonens beholdning af landminer (96 Panserminer og 180 Antipersonnel-trædeminer) og panserværnsvåben (120 stk. 66mm Pansernærbekæmpelsesvåben M/72) samt bataljonens reservebeholdning af forplejning, drivmidler, sprængmidler, røgmidler, signalmidler, håndvåbenammunition og ammunition til de tunge våben (morterer, kampvognskanoner, dysekanoner etc.).

En mindre del af Forsyningsdelingens lastvogne opholdt sig i det Fremskudte Forsyningsområde 1-5 kilometer bag de forreste enheder, hvorfra de hurtigt kunne genforsyne de andre kompagnier/eskadroner i bataljonen med fødevarer, vand, drivmidler og ammunition. De øvrige dele af Forsyningsdelingen opholdt sig i selve Forsyningsområdet 15-20 kilometer længere bagude i forhold til Fremskudt Forsyningsområde, hvorfra de kunne modtage yderligere forsyninger fra brigadens Trænbataljon og herefter sende dem frem til det Fremskudte Forsyningsområde.

-Vedligeholdelsesdeling (31 mand) bestående af:

--Delingstrop (4 mand). 1xLet Personvogn/Felt, 1xLet Lastvogn/Felt (Kontorvogn)

--Reservedelssektion (5 mand). 1xLet Lastvogn/Vej, 3xMiddeltung Lastvogn/Terræn (heraf 1 med Luftværnsvognaffutage for 12.7mm Tungt Maskingevær samt 2 vogne udrustet som Reservedelsvogne), 1x12.7mm Tungt Maskingevær M/50.

--Våben-og Elektronikvedligeholdelses-sektion (7 mand). 1xPick-Up/Vej/Dobbeltkabine, 1xMiddeltung Lastvogn/Terræn (Værkstedsvogn) 1xVærkstedskarosse (trækkes af en af Reservedelsvognene i Reservedelssektionen), 1x1-tonns Påhængsvogn med Ladestation (trækkes af en af Reservedelsvognene i Reservedelssektionen), 1x7.62mmLet Maskingevær M/62.

--Motorvedligeholdelses-sektion (7 mand). 1xBuslet/Vej, 1xPansret Mekanikervogn M113 (Kontakt-og Mekanikervogn med Kran)

--Bjærgningssektion (8 mand)

---Sektionstrop (2 mand), 1xLet Personvogn/Terræn.

---Middeltung Bjærgningsgruppe (3 mand). Pansret Bjærgningsvogn Centurion (med 1x7.62mmLet Maskingevær M/62).

---Let Bjærgningsgruppe (3 mand). Pansret Bjærgningsvogn M578 (med 1x12.7mm Tungt Maskingevær M/50).

Vedligeholdelsesdelingen var ansvarlig for bataljonens bjærgnings-og reparationstjeneste. Delingen fremsendte typisk hele Bjærgningssektionen og kontakthold fra Motorvedligeholdelsessektionen samt Våben-og Elektronikvedligeholdelses-sektionen (kontaktholdene kørte i den Pansrede Mekanikervogn fra Motorvedligeholdelses-sektionen) til Fremskudt Forsyningsområde 1-5 kilometer bag de forreste enheder. Herfra kunne Bjærgningssektionen udsende sine køretøjer til at bugsere strandede eller kampskadede køretøjer tilbage til Fremskudt Forsyningsområde, hvor kontaktholdene kunne undersøge dem og afgøre, om hvorvidt reparationer kunne foretages på stedet, eller det var nødvendigt at evakuere køretøjet tilbage til selve Forsyningsområdet for yderligere reparation. Det samme gjorde sig gældende for ødelagte/defekte våben eller elektronik, der blev bragt tilbage til Fremskudt Forsyningsområde.

Delingstroppen, Reservedelssektionen plus de resterende dele af Motorvedligeholdelses-samt Våben-og Elektronikvedligeholdelses-sektionen opholdt sig i Forsyningsområdet 15-20 kilometer længere bagude i forhold til Fremskudt Forsyningsområde, hvor de i relativ fred og ro (og måske

støttet af civile værkstedsfaciliteter) kunne foretage større reparationsarbejder. Køretøjer, våben og elektronik som ikke kunne repareres her, blev evakueret bagud til Vedligeholdelseskompagniet ved brigadens Trænbataljon.

-Motoriseret Sanitetsdeling (34 mand)

--Delingstrop (10 mand). 1xLet Personvogn/Felt, 2xMiddeltung Lastvogn/Vej (Sanitetsvogne som medbringer materiellet til at opstille en til to Forbindepladser).

--4xSanitetsgruppe (4x6 mand). 5xLet Lastvogn/Terræn (2xLastvogne udrustet som Sanitetsvogne).

Delingstroppen kunne opstille op til to Forbindepladser, hver bemanded med en Læge og tre Sygepassere. Forbindepladserne ville typisk enten være sammen med Fremskudt Forsyningsområde eller på højde hermed, det vil sige placeret 1-5 kilometer bag de forreste enheder. De tre Sanitetsgrupper uden specialudrustede lastvogne afhentede typisk sårede ved de forreste kompagnier og eskadroner, imens den sidste Sanitetsgruppe med sine 2 Sanitetsvogne kunne støtte de øvrige Sanitetsgrupper med ekstra transportkapacitet, afhente sårede hos Stabskompagniets egne enheder eller støtte en af de to Forbindepladser opstillet af Delingstroppen. Det er dog et problem her, at Sanitetsdelingen ikke rådede over pansrede ambulancer på M113 chassis, hvilket gjorde det svært at afhente sårede i områder som fjenden kunne observere og skyde imod. Sanitetsdelingens Forbindepladser var det første led i evakueringskæden for sårede og det første sted hvor de blev underkastet lægebehandling. Indsatsen her var primært beregnet på at stabilisere den sårede, som så herefter kunne evakueres til en Hovedforbindeplads opstillet af Sanitetskompagniet fra brigadens Trænbataljon. Alvorligt sårede blev så hurtigt som muligt transporteret helt tilbage til et Feltlazaret eller civilt sygehus hvor den egentlige behandling eller kirurgiske indgreb foregik.

-Stabsdeling (31 mand)

--Delingstrop (5 mand). 1xLet Personvogn/Felt, 3xMotorcykel.

--Administrations-og Transportsektion (7 mand). 3xLet Personvogn/Felt, 1xMiddeltung Lastvogn/Terræn (Kontorvogn), 1xMiddeltung Lastvogn/Vej (Messevogn).

--Efterretnings-og Operationssektion (10 mand). 2xLet Personvogn/Felt, 1xMiddeltung Lastvogn/Terræn (Kontorvogn), 2xPansret Mandskabsvogn M113 (Kommandostationsvogne, med 1x12.7mm Tungt Maskingevær M/50 hver).

--Sikrings-og ABC-sektion (9 mand). 1xLet Lastvogn/Terræn (der trækker en 1-tonns Påhængsvogn), 1xMiddeltung Lastvogn/Terræn, 2x7.62mm Let Maskingevær M/62, 2xInfraskop M/58, 1xInfrarød-Sigtekikkert M/66 med tilhørende Infrarød-Projektør.

Stabsdelingen opstillede og betjente bataljonens Kommandostation og Forsyningsområde. Delingstroppen, Efterretnings-og Operationssektionen samt Sikrings-og ABC-sektion opstillede bataljonens Kommandostation, sammen med dele af Staben, hvorfra det meste af bataljonens planlægnings-og føringsvirksomhed udgik. Delingstroppen samt Efterretnings-og Operationssektionen tog sig af at støtte Stabens føringsvirke, imens Sikrings-og ABC-sektionen varetog nærsikringen af bataljonens Kommandostation imod pludselige angreb fra mindre fjendtlige styrker.

Sikrings-og ABC-sektionen kunne herudover også opstille og betjene op til to mobile Rensepunkter, hvor bataljonens køretøjer og mandskab kunne få skyllet radioaktivt støv og kemiske kampstoffer af sig. Herudover medbragte Sikrings-og ABC-sektionen også Stabsdelingens store telte, der skulle bruges ved oprettelsen af bataljonens Kommandostation.

Længere bagude stod Administrations-og Transportsektionen, sammen med dele af Staben samt Vedligeholdelses-og Forsyningsdelingerne, for at oprette bataljonens Forsyningsområde. Herfra foregik det meste af bataljonens administrative og faglige tjeneste. Det var her nye forsyninger fra brigadens Trænbataljon og erstatningspersonel blev modtaget og fordelt til det Fremskudte Forsyningsområde og herfra sendt videre til de indsatte kompagnier/eskadroner. Det var her alle større vedligeholdelses-og reparationsarbejder af køretøjer, våben og elektronik foregik. Det var også herfra brigadens Trænbataljon afhentede køretøjer, våben og elektronik som krævede yderligere reparation.

-Overvågningssektion (10 mand)

3xLet Personvogn/Terræn, 1xMotorcykel, 3x7.62mm Let Maskingevær M/62, 3xInfraskop M/58, 2xInfrarød-Sigtekikkert M/66 med tilhørende Infrarøde-Projektører. 2xInfrarød-Projektør M/67.

Overvågningssektionen udgjorde bataljonens primære men begrænsede opklaringskapacitet. Det var således sektionens hovedopgave at kunne finde og melde om fjenden og hans dispositioner. Denne opgave skulle først og fremmest løses til fods via observation, idet sektionens upansrede hjulkøretøjer gjorde den uegnet til at være i kampføling med fjenden. Køretøjernes funktion var således at føre sektionen frem til et skjul, hvorfra sektionen kunne løse sin observationsopgave til

fods. Herudover kunne Overvågningssektionen også løses sikringsopgaver, typisk i forbindelse med angreb, hvor sektionen kunne have til opgave at sikre og overvåge en af bataljonens flanker, for her at melde om og forsinke eventuelle fjendtlige modangreb rettet mod bataljonens flanker. I kraft af sit store antal maskingeværer (Overvågningssektionen havde med sine kun 10 mand lige så mange lette maskingeværer som en Infanterideling med 32-34 mand) kunne Overvågningssektion også tjene som en mobil reserve for bataljonen. Et klart minus ved sektionens indsættelse i enhver kampopgave var dens upansrede hjulkøretøjer, der gjorde det svært at udnytte sektionens ellers høje mobilitet.

-Tung Morterdeling (35 mand)

--Delingstrop (15 mand), 2xLet Personvogn/Terræn (som hver trækker en ¼ tons Påhængsvogn), 1xLet Lastvogn/Terræn (Skydecentral der trækker en 1-tons Påhængsvogn), 2xMotorcykel, 1xOptisk Afstandsmåler M/54.

--4xTunge Mortergrupper (4x5 mand). 4xLet Lastvogn/Terræn, 4x120mm Tung Morter M/50.

Med 5500 meter udgjorde de Tunge Morterer det våbensystem i bataljonen med størst rækkevidde. I forbindelse med bataljonens forsvar kunne delingen fra en central opstilling nå terrænet foran de tre forrest indsatte kompagnier/eskadroner og derved hjælpe til med at standse fjendens infanteri. Ved bataljonens angreb kunne delingen fra en fremskudt stilling bag de angribende kompagnier levere den tunge ildstøtte der røgblændede eller holdt fjendens stillinger nede, og derved gjorde det muligt for egne enheder at rykke frem.

Brisantgranater til brug imod upansrede og delvist pansrede mål udgjorde ca. 90% af ammunitionsbeholdningen, imens Fosfor-Røggranater udgjorde ca. 10%. Herudover kunne brisantgranaterne indstilles til at eksplodere med forsinkelse, hvilket gjorde dem bedre egnet til at bekæmpe fjendtlige feltbefæstede stillinger og stillinger i huse og kældre. Et lag fra alle fire mortar dækkede et område på ca. 100x150 meter med fragmenter. Alternativt kunne delingen røgblænde et areal med en bredde på op til 250 meter.

Den Tunge Morterdeling havde en Observationsofficer (der sammen med sin Kører/Signalmand medbragte den Optiske Afstandsmåler) og to Morterobservatører. De var som regel fordelt til de forrest indsatte kompagnier. Der var ikke nok Observatører til at hvert kompagni/eskadron kunne få en, men idet bataljonen som regel kæmpede med maksimalt to til tre kompagnier/eskadroner i front, kunne alle de forreste kompagnier/eskadroner som regel få en Observatør tildelt.

-Pansret Panserværnsraketdeling (22 mand)

--Delingstrop (6 mand). 10x66mm Pansernærbekæmpelsesvåben M/72, 2xLet Personvogn/Terræn, 1xLet Lastvogn/Terræn. Delingstroppens lastvogn bærer herudover delingens reservebeholdning af 147mm panserværnsraketter.

--4xPansret Panserværnsraketgruppe (4x4 mand). 4xPansret Mandskabsvogn M113 (Raketstyrsvogne, hver med 1x147mm Raketstyr M/74 og 1xTungt Maskingevær M/50), 4xInfraskop M/58.

Panserværnsraketdelingens fire 147mm Rakestyr havde en rækkevidde på over 3500 meter og kunne gennemskyde ca. 80 centimeter panserstål. De udgjorde således bataljonens mest langtrækkende og hårdtslående direkte skydende våben. Panserværnsraketdelingens hovedopgave var at beskyde de mål, som infanteriets 84mm dysekanoner, 66mm Pansernærbekæmpelsesvåben og 12.7mm Tunge Maskingeværer ikke kunne gennemtrænge eller nå på grund af deres korte rækkevidde. Herunder først og fremmest fjendtlige kampvogne men også angribende kamphelikoptere. Et problem her var, at betjening af Raketstyret krævede, at skytten stak overkroppen op igennem lastlugen. Skydning kunne derfor ikke finde sted under panserbeskyttelse, hvilket gjorde det muligt for fjenden at holde Panserværnsraketgruppen nede ved hjælp af artilleriild eller anden beskydning.

-Motoriseret Panserværnsraketdeling (22 mand)

--Delingstrop (6 mand). 10x66mm Pansernærbekæmpelsesvåben M/72, 2xLet Personvogn/Terræn, 1xLet Lastvogn/Terræn. Delingstroppens lastvogn bærer herudover delingens reservebeholdning af 147mm panserværnsraketter.

--4xMotoriseret Panserværnsraketgruppe (4x4 mand). 4xLet Personvogn/Terræn (til transport af ekstra raketter og personlig udrustning), 4xLet Panserværnvogn/Terræn (Raketstyrsvogn, hver med 1x147mm Raketstyr M/74), 2x7.62mm Let Maskingevær M/62, 4xInfraskop M/58.

Panserværnsraketdelingens fire 147mm Rakestyr havde en rækkevidde på over 3500 meter og kunne gennemskyde ca. 80 centimeter panserstål. De udgjorde således bataljonens mest langtrækkende og hårdtslående våben. Panserværnsraketdelingens hovedopgave var at beskyde de mål, som infanteriets 84mm dysekanoner, 66mm Pansernærbekæmpelsesvåben og 12.7mm Tunge Maskingeværer ikke kunne gennemtrænge eller nå, på grund af deres korte rækkevidde. Herunder først og fremmest fjendtlige kampvogne men også angribende kamphelikoptere.

Delingens største taktiske problem var, at den bestod af upansrede hjulkøretøjer. Den var derfor tvunget til konstant at skifte ildstilling for at undgå bekæmpelse og ødelæggelse. Den Motoriserede Panserværnsraketdeling var derfor bedst egnet til at støtte bataljonens Motoriserede Infanterikompagni, som heller ikke kunne bevæge sig eller kæmpe under panserbeskyttelse. Alternativt kunne den indsættes sammen med Overvågningssektionen til overvågning og sikring af bataljonens flanker i forbindelse med angreb.

-Motoriseret Jordovervågningsradar-sektion (14 mand).

1xLet Personvogn/Terræn (som trækker en ¼ tons påhængsvogn), 3xLet Lastvogn/Terræn, 3x7.62mm Let Maskingevær M/62, 3xJordovervågnings-radar M/74.

Radaren havde en rækkevide på 5-6000 meter imod afsiddet infanteri og 10-15 kilometer imod større genstande såsom køretøjer. Radarsystemet var meget tidskrævende at opstille og pille ned, idet det var det nødvendigt først at bruge en mast til at bringe radaren op i 10 meters højde for at få optimal rækkevidde på systemet. Den fordrer herudover en veluddannet operatør, idet radaren var vanskelig at betjene korrekt. Jordovervågningsradaren kunne herudover bruges til at lede ilden fra den Tunge Morterdeling eller infanterikompagniernes Mortersektioner, idet den kunne registrere hvor granaterne landede og derved hjælpe med indskydningen i mørke eller tåget vejr.

I forbindelse med bataljonens forsvar ville radarerne som regel blive indsat til at observere uindset terræn foran egne enheder, såsom området bag ved en skov eller bakke der ikke kunne ses med det blotte øje, men hvor radaren fra sin placering op til 10 meter oppe i luften kunne observere uhindret. Radarsektionen var især vigtig i mørkt eller tåget vejr, idet bataljonenes enheder, med undtagelse af Kampvognseskadronen, kun havde begrænsede natobservationsmidler til rådighed. Under bataljonens angreb ville Jordovervågningsradar-sektion sammen med Overvågningssektion typisk blive sat til at overvåge bataljonens flanker, for derved at kunne give varsel om et eventuelt fjendtligt modangreb ind i siden på de angribende kompagnier/eskadroner.

1. Pansrede Infanterikompagni.

De Pansrede Infanterikompagnier udgjorde bataljonens primære offensive og defensive kraft. Ved hjælp af deres Pansrede Mandskabsvogne, kunne kompagniernes mandskab bevæge sig under panserbeskyttelse og derved samarbejde med Kampvognseskadronen. Pansringen på de Pansrede Mandskabsvogne var dog kun tyk nok til at holde håndvåbenild og granatfragmenter ude, hvilket gjorde det nødvendigt at sidde af og kæmpe til fods, hvis kompagniet stødte på panserværnsvåben eller kampvogne. Et andet problem var, at opsiddet kamp fra vognene krævede, at mandskabet stak hoved og overkrop op igennem lugerne for at kunne betjene deres håndvåben og de Tunge Maskingeværer. Egentlig opsiddet kamp under panserbeskyttelse var derfor ikke mulig og det var nødvendigt for infanteriet at sidde af vognene for at kunne udfolde deres fulde kampkraft i form af deres Lette Maskingeværer, Dysekanoner og Pansernærbekæmpelsesvåben. Et andet problem var, at bataljonens Pansrede Infanterikompagnier havde uens materiel, idet kun det ene kompagni havde Pansrede Mortervogne og Mekanikervogn.

135 mand fordelt på følgende enheder:

-Kommandodeling (23 mand) med:

--Kommandosektion (14 mand). 1xLet Personvogn/Terræn, 1xLet Personvogn/Felt, 1xLet Lastvogn/Terræn (Kontorvogn der trækker en 1-Tons Påhængsvogn), 2xMotorcykel, 1xPansret Mandskabsvogn M113 (Kompagnichefens Kommandostation med 1x12.7mm Tungt Maskingevær M/50), 1x7.62mm Let Maskingevær M/62.

--Forsynings og Vedligeholdelsessektion (9 mand). 1xPick-Up/Terræn, 1xMiddeltung Lastvogn/Terræn, 1xMiddeltung Lastvogn/Terræn (med Spil og Luftværnsvognaffutage til 12.7mm Tungt Maskingevær M/50), 1xPansret Mandskabsvogn M113 (Kontakt- og Mekanikervogn med 1x12.7mm Tungt Maskingevær M/50), 1x7.62mm Let Maskingevær M/62, 1x12.7mm Tungt Maskingevær M/50, 1xInfraskop M/58, 1xInfrarød-Sigteikkert M/66 med tilhørende Infrarød-Projektør, 1xInfrarød-Projektør M/67.

Kommandosektionen stod for at opstille kompagniets Kommandostation, der bestod af en stationær del hvor Kontorvognen og kompagniets Næstkommanderende (typisk en Premierløjtnant) opholdt sig, og en mobil del som primært bestod af Kompagnichefen (typisk en Major) og hans Pansrede Mandskabsvogn.

Forsynings-og Vedligeholdelses-sektionen stod for at oprette kompagniets Forsyningspunkt, hvorfra forsyninger fra bataljonens Forsyningsdeling kunne modtages og fordeles til kompagniets øvrige enheder. Det var også fra Forsyningspunktet at kompagniets mekanikere i deres Pansrede Mandskabsvogn M113 kunne køre ud til frontdelingerne for at løse reparationsopgaver, eventuelt støttet af yderligere mekanikere eller bjærgningskøretøjer fra Stabskompagniets Vedligeholdelsesdeling.

Forsynings-og Vedligeholdelses-sektionen medbragte kompagniets beholdning af landminer (48 Panserminer) og panserværnsvåben (60 stk. 66mm Pansernærbekæmpelsesvåben M/72, normalt fordelt med 15 pr. Infanterideling og resten i reserve) samt kompagniets reservebeholdning af drivmidler, sprængmidler, røgmidler, signalmidler, håndvåbenammunition og ammunition til de tunge våben (morterer, dysekanoner etc.).

-3xPansret Infanterideling (3x34 mand).

--Delingstrop (4 mand). 1x60mm Let Morter M/51 (med 50% Fosfor og 50% Lysgranater), 2xFeltaffutage til Let Maskingevær M/62 (normalt fordelt til Infanterigrupperne), 1xInfraskop M/58, 1xInfrarød-Projektør M/67.

--3xPansret Infanterigruppe (3x10mand). 3xPansret Mandskabsvogn M113 (Infanterigruppevogn med 1x12.7mm Tungt Maskingevær M/50 hver), 3x7.62mm Let Maskingevær M/62, 3x84mm Dysekanon M/79 (Ammunitionen er ca. 70% Hulladningsgranater til brug imod panser, 10%Røg, 10% Brisant og 10% Lys), 3xFeltaffutage til Tungt Maskingevær M/50, 3xInfrarøde-Sigtekikkerter M/66 med tilhørende Infrarøde-Projektører.

De Pansrede Infanteridelinger udgjorde kompagniets primære kampkraft. Den effektive rækkevidde for delingernes våbenvirkning lå på maksimalt 500 meter, idet dette var den største afstand hvor det Tunge Maskingevær kunne bekæmpe let-pansrede køretøjer og hvor både det Lette Maskingevær og 84mm Dysekanon stadig kunne forventes at opnå træf. Et problem her var, at Dysekanonen ikke kunne gennemtrænge frontpanseret på Warszawapagtens mest moderne kampvogne (T64, T72 og T80). Både de Tunge Maskingeværer og de Lette Maskingeværer i Feltaffutage havde en rækkevidde på ca. 1000 meter imod fjendtligt infanteri og upansrede køretøjer. Den Lette Morter kunne støtte med røgblænding imod fjendtlige punktmål (såsom maskingeværstillinger etc.), men var først og fremmest beregnet på at levere belysning ved kamp om natten.

-Pansret Middeltung Mortersektion (10 mand).

2xPansret Mandskabsvogn M125 (Mortervogn, med 1x81mm Middeltung Morter M/57 og 1xTungt Maskingevær M/50 hver, en af Mortervognene var også udrustet som Skydecentral), Ammunitionen er ca. 85% Brisantgranater, suppleret med Fosfor (10%) og Lys (5%), 1xMotorcykel, 1xOptisk Afstandsmåler M/54.

Sektionsføreren for den Middeltunge Mortersektion ville normalt fungere som Observatør og opholde sig ved den deling som skulle støttes, medbringende Afstandsmåleren. Den Middeltunge 81mm Morter havde en rækkevidde på 3600 meter (dog kun 2800 meter ved brug af Lysgranat) og et lag fra begge Sektionens morterer dækkede et område på ca. 75x75m med sprængstykker. Afhængig af vejr og vindforhold var det også muligt at dække et område på op til 150 meter i bredden med fosfor-røg.

2. Pansrede Infanterikompagni.

De Pansrede Infanterikompagnier udgjorde bataljonens primære offensive og defensive kraft. Ved hjælp af deres Pansrede Mandskabsvogne, kunne kompagniernes mandskab bevæge sig under panserbeskyttelse og derved samarbejde med Kampvognseskadronen. Pansringen på de Pansrede Mandskabsvogne var dog kun tyk nok til at holde håndvåbenild og granatfragmenter ude, hvilket gjorde det nødvendigt at afsidde og kæmpe til fods, hvis kompagniet stødte på panserværnsvåben eller kampvogne. Et andet problem var, at opsiddet kamp fra vognene krævede, at mandskabet stak hoved og overkrop op igennem lugerne for at kunne betjene deres håndvåben og de Tunge Maskingeværer. Egentlig opsiddet kamp under panserbeskyttelse var derfor ikke mulig og det var nødvendigt for infanteriet at sidde af vognene for at kunne udfolde deres fulde kampkraft i form af deres Lette Maskingeværer, Dysekanoner og Pansernærbekæmpelsesvåben. Et andet problem var, at bataljonens Pansrede Infanterikompagnier havde uens materiel, idet kun det ene kompagni havde Pansrede Mortervogne og Mekanikervogn.

141 mand fordelt på følgende enheder:

-Kommandodeling (23 mand).

--Kommandosektion (14 mand). 1xLet Personvogn/Terræn, 1xLet Personvogn/Felt, 1xLet Lastvogn/Terræn (Kontorvogn, der trækker en 1-Tons Påhængsvogn), 2xMotorcykel, 1xPansret Mandskabsvogn M113 (Kompagnichefens Kommandostation, med 1x12.7mm Tungt Maskingevær M/50), 1x7.62mm Let Maskingevær M/62.

--Forsynings og Vedligeholdelsessektion (9 mand). 1xPick-Up/Terræn (Kontakt-og Forsyningsvogn), 1xLet Lastvogn/Terræn (Mekanikervogn der trækker en ¾-tonns Påhængsvogn), 1xMiddeltung Lastvogn/Terræn, 1xMiddeltung Lastvogn/Terræn (med Spil og Luftværnsvognaffutage til 12.7mm Tungt Maskingevær M/50), 1x7.62mm Let Maskingevær M/62, 2x12.7mm Tungt Maskingevær M/50, 1xInfraskop M/58, 1xInfrarød-Sigtekikkert M/66 med tilhørende Infrarød-Projektør. 1xInfrarød-Projektør M/67.

Kommandosektionen stod for at opstille kompagniets Kommandostation, der bestod af en stationær del hvor Kontorvognen og kompagniets Næstkommanderende (typisk en Premierløjtnant) opholdt sig og en mobil del, der primært bestod af Kompagnichefen (typisk en Major) og hans Pansrede Mandskabsvogn.

Forsynings-og Vedligeholdelses-sektionen stod for at oprette kompagniets Forsyningspunkt, hvorfra forsyninger fra bataljonens Forsyningsdeling kunne modtages og fordeles til kompagniets øvrige enheder. Det var også fra Forsyningspunktet at kompagniets mekanikere i deres Pick-Up kunne køre ud til frontdelingerne for at løse reparationsopgaver, eventuelt støttet af yderligere mekanikere eller bjærgningskøretøjer fra bataljonens Vedligeholdelsesdeling. Et åbenlyst problem her var dog manglen på pansring af mekaniker køretøjet, der reelt gjorde det umuligt for mekanikerne at komme frem til materiel i forreste linje, der så i stedet måtte føres bagud til Forsyningspunktet.

Forsynings-og Vedligeholdelses-sektionen medbragte kompagniets beholdning af landminer (48 Panserminer) og panserværnsvåben (60 stk. 66mm Pansernærbekæmpelsesvåben M/72, normalt fordelt med 15 pr. deling og resten i reserve) samt kompagniets reservebeholdning af drivmidler, sprængmidler, røgmidler, signalmidler, håndvåbenammunition og ammunition til de tunge våben (morterer, dysekanoner etc.).

-3xPansret Infanterideling (3x34 mand).

--Delingstrop (4 mand). 1x60mm Let Morter M/51 (med 50% Fosfor og 50% Lysgranater), 2xFeltaffutage til Let Maskingevær M/62 (normalt fordelt til Infanterigrupperne), 1xInfraskop M/58, 1xInfrarød-Projektør M/67.

--3xPansret Infanterigruppe (3x10mand). 3xPansret Mandskabsvogn M113 (Infanterigruppevogn med 1x12.7mm Tungt Maskingevær M/50 hver), 3x7.62mm Let Maskingevær M/62, 3x84mm Dysekanon M/79 (Ammunitionen er ca. 70% Hulladningsgranater til brug imod panser, 10%Røg, 10% Brisant og 10% Lys), 3xFeltaffutage til Tungt Maskingevær M/50, 3xInfrarøde-Sigtekikkerter M/66 med tilhørende Infrarøde-Projektører.

De Pansrede Infanteridelinger udgjorde kompagniets primære kampkraft. Den effektive rækkevidde for delingernes våbenvirkning lå på maksimalt 500 meter, idet dette var den største afstand hvor det Tunge Maskingevær kunne bekæmpe fjendtlige let-pansrede køretøjer og hvor både det Lette Maskingevær og 84mm Dysekanon stadig kunne forventes at opnå træf. Et problem her var, at Dysekanonen ikke kunne gennemtrænge frontpanseret på Warszawapagtens mest moderne kampvogne (T64, T72 og T80). Både de Tunge Maskingeværer og de Lette Maskingeværer i Feltaffutage havde en rækkevidde på ca. 1000 meter imod fjendtligt infanteri og upansrede køretøjer. Den Lette Morter kunne støtte med røgblending imod fjendtlige punktmål (såsom maskingeværstillinger etc.), men var først og fremmest beregnet på at levere belysning ved kamp om natten.

-Middeltung Mortersektion (16 mand).

3xPick-Up/Terræn (1xPick-Up trækker en ¾-Tons Påhængsvogn, 1xPick-Up udrustet som Skydecentral), 1xMotorcykel, 1x7.62mm Let Maskingevær M/62, 3x81mm Middeltung Morter M/57 (Ammunitionen er ca. 85% Brisantgranater, suppleret med Fosfor (10%) og Lys (5%)), 1xOptisk Afstandsmåler M/54.

Sektionsføreren for den Middeltunge Mortersektion ville normalt fungere som Observatør og opholde sig ved den deling som skulle støttes medbringende Afstandsmåleren. Den Middeltunge 81mm Morter havde en rækkevidde på 3600 meter (dog kun 2800 meter ved brug af Lysgranat) og et lag fra Sektionens tre morterer dækkede et område på ca. 75x75m med sprængstykker. Afhængig af vejr og vindforhold var det også muligt at dække et område med en bredde på op til 200 meter med fosfor-røg. Det var dog et klart problem, at Mortersektionen ikke radede over Pansrede

Mortervogne og derfor ikke kunne følge de Pansrede Infanteridelinger igennem terrænet i forbindelse med angreb og bevægelig forsvarskamp.

3. Kampvognseskadron.

Med sine ti Middeltunge Kampvogne af typen Leopard 1A3, var Kampvognseskadronen bataljonens mest slagkraftige enhed ved kamp i åbent terræn. Det var den eneste af bataljonens underafdelinger der både kunne bevæge sig og kæmpe under panserbeskyttelse. I tilgift var Kampvognseskadronen, i kraft af vognenes ABC-beskyttelses anlæg, også den eneste enhed i bataljonen som kunne kæmpe nogenlunde problemfrit i områder forgiftet med kemiske kampstoffer og radioaktivt nedfald. I tillæg til alt dette var kampvognseskadronen også den eneste enhed i bataljonen, hvor alle våbensystemer var i stand til både at bevæge sig og kæmpe om natten, i kraft af deres lysforstærkningsperiskoper og kombinerede infrarøde/hvidtlysprojektorer.

63 mand fordelt på følgende enheder:

-Kommandodeling (21 mand).

--Kommandosektion (9 mand). 1xLet Personvogn/Felt, 1xLet Lastvogn/Terræn (Kontorvogn der trækker en 1-Tons Påhængsvogn), 1xMotorcykel, 1xMiddeltung Kampvogn Leopard 1A3 (med 105mm kanon og 2x7.62mm Let Maskingevær M/62)

--Forsynings-og Vedligeholdelsessektion (12 mand). 1xPick-Up/Vej/Dobbeltkabine, 1xMiddeltung Lastvogn/Terræn, 1xMiddeltung Lastvogn Terræn (med Spil og Luftværnsvognaffutage til 12.7mm Tungt Maskingevær M/50), 1xPansret Mandskabsvogn M113 (Kontakt-og Mekanikervogn, med 1x12.7mm Tungt Maskingevær M/50), 1x12.7mm Tungt Maskingevær M/50, 1xInfraskop M/58.

Kommandosektionen stod for at opstille kompagniets Kommandostation, der bestod af en stationær del hvor Kontorvognen og kompagniets Næstkommanderende (typisk en Premierløjtnant) opholdt sig og en mobil del, der primært bestod af Kompagnichefen (typisk en Major) og hans Leopard 1A3.

Forsynings-og Vedligeholdelses-sektionen stod for at oprette kompagniets Forsyningspunkt, hvorfra forsyninger fra bataljonens Forsyningsdeling kunne modtages og fordeles til kompagniets øvrige enheder. Det var også fra Forsyningspunktet at kompagniets mekanikere i deres Pansrede

Mandskabsvogn kunne køre ud til frontdelingerne for at løse reparationsopgaver, eventuelt støttet af yderligere mekanikere eller bjærgningskøretøjer fra bataljonens Vedligeholdelsesdeling.

Forsynings-og Vedligeholdelsessektionen medbragte eskadronens beholdning af landminer (12 Panserminer) og panserværnsvåben (15 stk. 66mm Pansernærbekæmpelsesvåben M/72, primært til brug for nærforsvar af Kommandodelingen) samt eskadronens reservebeholdning af drivmidler, sprængmidler, røgmidler, signalmidler, håndvåbenammunition og ammunition til de tunge våben (maskingeverer, kampvognskanoner etc.).

-3xKampvognsdeling (3x14 mand).

Delingerne udgjorde eskadronens primære kampkraft. Kampvognene kunne med deres stabiliserede kanoner og optiske afstandsmålere erkende og ramme mål på flere kilometers afstand. Med de ammunitionstyper som man rådede over i 1985 var det muligt at bekæmpe både fjendtlige kampvogne, kamphelikoptere, pansrede mandskabsvogne samt panserværnsvåben og infanteri.

-Delingstrop (6 mand). 1xLet Personvogn Terræn. 1xMiddeltung Kampvogn Leopard 1A3 (med 105mm kanon og 2x7.62mm Let Maskingevær M/62, 1xInfrarød-Sigtkikkert M/66 med tilhørende Infrarød Projektør. 1xKampvogn i hver deling var også udrustet med et Dozerblad.

-2xKampvognsgrupper (2x4 mand). 1xMiddeltung Kampvogn Leopard 1A3 (med 105mm kanon og 2x7.62mm Let Maskingevær M/62

Fordelingen af ammunition på Kampvognene var:

ca. 56% Panserpatron. Dette var stadig den ældre Panserpatron 105/62, der var den danske betegnelse for den britiske L28 eller den forbedrede L52 underkalibrerede Panserpatron. Denne patron var primært beregnet på at skyde ældre Warszawapagt-kampvogne (T55 eller T62) og havde kun begrænset slagkraft imod nyere modeller (T64, T72 og T80). Den effektive rækkevidde lå på ca. 2000-2500 meter og gennemslagskraften på 1000 meter var ca. 31cm panserstål og på 2000 meter ca. 28 cm. En forbedret finnestabiliseret og underkalibreret Panserpatron var under anskaffelse i 1985 og blev udleveret hen imod slutningen af året. Denne havde en gennemslagskraft på 1000 meter på ca. 38 cm panserstål og på 2000 meter ca. 36 cm.

Ca. 39% Brisantpansergranatpatron, der var den danske betegnelse for den britiske L35 HESH (High Explosive Squash Head), beregnet til brug imod både pansrede og upansrede mål. Granaten havde en rækkevidde på op til 4000 meter. På grund af sin lave mundingshastighed mistede den dog hurtigt sin præcision på længere afstande, men granaten havde dog den fordel, at den ikke mistede

sin gennemslagskraft på lange afstande. Granaten virkede på den måde, at den klaskede en ladning plastisk sprængstof op på siden af målet, som herefter detonerede. Imod pansrede mål virkede granaten ved at slå igennem pansret hvis det var tyndt (op til 15 cm). Hvis målets pansring var tykkere end 15 cm, slog granatens detonation flager af vognens inderpansring, der så som projektiler farede rundt inde i målet og derved kunne ramme besætning, ammunition og brændstof. Imod upansrede mål virkede den tilnærmelsesvist som enhver anden brisantgrant.

Ca 5% Røg (Fosfor). Denne havde en rækkevidde på op til 3000 meter og blev brugt til at blænde et punktmål såsom et panserværnsvåben eller køretøj i stilling. Alternativt kunne røggranaten også bruges til at måludpege fjendtlige enheder og stillinger for andre enheder.

4. Motoriserede Infanterikompagni.

Det Motoriserede Infanterikompagni var bataljonenes eneste fuldstændigt upansrede underafdeling. Så snart der var risiko for møde med fjenden, var enhedens infanteri derfor tvunget til at sidde af de upansrede lastvogne på sikker afstand og rykke frem til fods. Kompagniet var derfor mest velegnet til kamp i lukket terræn såsom skov og by. Hvis man ser bort fra Tunge Maskingeværer, havde enheden havde dog næsten lige så stor ildkraft som det Pansrede Infanterikompagni.

129 mand fordelt på følgende enheder:

-Kommandodeling (17 mand).

--Kommandosektion (12 mand). Let Personvogn/Terræn (der trækker en ¼-Tons Påhængsvogn), Let Personvogn/Felt, 1xLet Lastvogn/Terræn (Kontorvogn der trækker en 1-Tons Påhængsvogn), 2xMotorcykel, 1x7.62mm Let Maskingevær M/62.

--Forsynings-og Vedligeholdelsessektion (5 mand). 1xLet Lastvogn/Terræn (Mekanikervogn der trækker en 1-Tons Påhængsvogn), 1xMiddeltung Lastvogn/Terræn/Spil, 1x7.62mm Let Maskingevær M/62, 1xInfraskop M/58.

Kommandosektionen stod for at opstille kompagniets Kommandostation, der bestod af en stationær del hvor Kontorvognen og kompagniets Næstkommanderende (typisk en Premierløjtnant) opholdt sig og en mobil del, der primært bestod af Kompagnichefen (typisk en Major) og hans Signalmænd, som i kamp førte kompagniet til fods og under forskydninger på vej kørte i den Lette

Personvogn/Felt.

Forsynings-og Vedligeholdelses-sektionen stod for at oprette kompagniets Forsyningspunkt, hvorfra forsyninger fra bataljonens Forsyningsdeling kunne modtages og fordeles til kompagniets øvrige enheder. Det var også fra Forsyningspunktet at kompagniets mekanikere i til fods eller ved hjælp af en af Kommandosektionens Lette Personvogne kunne bevæge sig ud for at varetage opgaver, eventuelt støttet af yderligere mekanikere eller bjærgningskøretøjer fra bataljonens Vedligeholdelsesdeling. Et åbenlyst problem her var manglen på pansring, som gjorde det svært at nå frem til reparationsobjekter i kamplinjen.

Forsynings-og Vedligeholdelses-sektionen medbragte kompagniets beholdning af landminer (48 Panserminer) og panserværnsvåben (60 stk. 66mm Pansernærbekæmpelsesvåben M/72, normalt fordelt med 15 pr. deling og resten i reserve) samt kompagniets reservebeholdning af drivmidler, sprængmidler, røgmidler, signalmidler, håndvåbenammunition og ammunition til de tunge våben (morterer, dysekanoner etc.).

-3xMotoriseret Infanterideling (3x32 mand).

--Delingstrop (5 mand). 1x12.7mm Tungt Maskingevær M/50 med Feltaffutage, 1x60mm Let Morter M/51 (med 50% Fosfor og 50% Lysgranater), 2xFeltaffutage til Let Maskingevær M/62 (normalt fordelt til Infanterigrupperne), 1xInfraskop M/58, 1xInfrarød-Projektør M/67.

--3xMotoriseret Infanterigruppe (3x9mand). 1xLet Lastvogn/Terræn, 1x7.62mm Let Maskingevær M/62, 1x84mm Dysekanon M/79 (Ammunitionen er ca. 70% Hulladningsgranater til brug imod panser, 10%Røg, 10% Brisant og 10% Lys) .

De Motoriserede Infanteridelinger udgjorde kompagniets primære kampkraft. Den effektive rækkevidde for delingernes våbenvirkning lå på maksimalt 500 meter, idet dette var den største afstand hvor det Tunge Maskingevær kunne bekæmpe fjendtlige let-pansrede køretøjer og hvor både det Lette Maskingevær og 84mm Dysekanon stadig kunne forventes at opnå træf. Et problem her var, at Dysekanonen ikke kunne gennemtrænge frontpanserret på Warszawapagtens mest moderne kampvogne (T64, T72 og T80). Både de Tunge Maskingeværer og de Lette Maskingeværer i Feltaffutage havde en rækkevidde på ca. 1000 meter imod fjendtligt infanteri og upansrede køretøjer. Den Lette Morter kunne støtte med røgblending imod fjendtlige punktmål (såsom maskingeværstillinger etc.), men var først og fremmest beregnet på at levere belysning ved kamp om natten. Udover manglen på pansrede køretøjer var det største problem for det

Motoriserede Infanterikompagni manglen på natkampmidler, idet kompagniet ikke rådede over infrarøde kikkerter eller projektører. Enheden var derfor fuldstændig afhængig af belysning fra lysgranater affyret fra kompagniets egne morterer og dysekanoner (alternativt lysgranater affyret fra støttende artilleri-enheder).

-Middeltung Mortersektion (16 mand).

3xPick-Up/Terræn (1xPick-Up trækker en ¾-Tons Påhængsvogn, 1xPick-Up udrustet som Skydecentral), 1xMotorcykel, 3x81mm Middeltung Morter M/57, 1x7.62mm Let Maskingevær M/62, 1xOptisk Afstandsmåler M/54.

Sektionsføreren for den Middeltunge Mortersektion ville normalt fungere som Observatør og opholde sig ved den/de deling(er) som skulle støttes, medbringende Afstandsmåleren. Den Middeltunge 81mm Morter havde en rækkevidde på 3600 meter (dog kun 2800 meter ved brug af Lysgranat) og et lag fra Sektionens tre morterer dækkede et område på ca. 75x75m med sprængstykker. Afhængig af vejr og vindforhold var det også muligt at dække et område med en bredde på op til 200 meter med fosfor-røg. Som de øvrige dele af kompagniet rådede Mortersektionen ikke over pansrede køretøjer.

Panserinfanteribataljonens indsættelse og taktiske muligheder.

-Ved Angreb og Fremrykning kæmpede bataljonen som regel med to kompagnier/eskadroner forrest og to i reserve. Hvilke enheder der var forrest afhang af terrænet og opgaven.

Kampvognseskadronen eller de Pansrede Infanterikompagnier ville typisk være de forreste enheder i åbent terræn, imens det Motoriserede Infanterikompagni primært var forrest i lukket terræn som by og skov. Bataljonen ville typisk ikke angribe over en bredde større end 1.5-2.5km.

-I forsvar kæmpede bataljonen typisk med de tre Infanterikompagnier forrest og Kampvognseskadronen i reserve, hvorved bataljonen reelt kunne dække et forsvarsrum med en bredde på 3-5 kilometer. Panserværnsraketdelingerne kunne her både være indsat til støtte for infanterikompagnierne eller være i reserve. Den Tunge Morterdeling støttede fra en central stilling de tre infanterikompagnier i frontlinjen.

-Herudover blev Panserinfanterikompagnierne som regel forstærket med en Kampvognsdeling, hvis de som en del af en Fremrykning eller et Angreb var tildelt deres egen akse som forreste enhed. Det pågældende kompagni kunne så afgive en Infanterideling til Kampvognseskadronen. Det

Motoriserede Infanterikompani blev som regel ikke forstærket med kampvogne, men måske med den Motoriserede Panserværnsdeling. Kompagniet kæmpede derfor helst i terræn ugunstigt for panser som f.eks. by eller skov. Alternativt kunne det Motoriserede Infanterikompani kæmpe i åbent terræn imod en pansret modstander, hvis det var nedgravet i feltbefæstede kampstillinger.

-Panserinfanteribataljonens våben havde en respektabel rækkevidde i dagslys med god sigtbarhed. Under kamp i mørke blev rækkevidden dog alvorligt nedsat. Ud af bataljonens 15 delinger og sektioner beregnet på kampopgaver, kunne kun de tre Kampvognsdelinger (20%) bruge alle sine våbensystemer effektivt ud til ca. 1000-1500 meter ved brug af infrarødt eller hvidt lys. De seks Pansrede Infanteridelinger og Overvågningssektionen (47%) kunne hver indsætte 2-3 af deres håndvåben (enten Geværer eller Lette Maskingeværer i Feltaffutage) ud til enten 300 meter (ved brug af Infrarød-Projektør M/66) eller 800 meter (ved brug af den kraftigere Infrarøde-Projektør M/67). De øvrige våben (Dysekanoner, Tunge Maskingeværer samt Geværer og Lette maskingeværer uden Infrarøde Sigtekikkerter etc.) var afhængig af belysning fra lysgranater affyret fra morterer og dysekanoner (alternativt lysgranater affyret fra støttende artillerienheder). De sidste 5 delinger (33%) bestående af de to Panserværnsraketdelinger og tre Motoriserede Infanteridelinger havde ingen natkampmidler og var fuldstændigt afhængige af kunstig belysning. I 1985 var fremskaffelsen af moderne termiske natsigter til Panserværnsraketdelingerne dog langt fremskredet og de begyndte at blive udleveret i løbet af året. Disse registrerede temperaturforskelle ud på adskillige kilometers afstand, og gjorde Panserværnsraketdelingerne i stand til både at skyde og observere effektivt ud til våbnets effektive skudafstand på 3500 meter selv på en mørk og måneløs nat eller i dyb tåge. De fleste delinger og sektionen i bataljonen rådede også over Infraskoper. Disse gjorde det muligt at afgøre om hvorvidt enheden blev belyst med infrarødt lys og kunne derved give et varsel om igangværende fjendtlig aktivitet.

-Panserinfanteribataljonen udgjorde en af Panserinfanteribrigadens primære kampenheder. Der var dog også visse problemer forbundet med den måde den danske hærs Pansrede Infanteribataljoner var organiseret og udrustet på. En af de mest åbenlyse var, at kun 2/3 af bataljonens kampenheder var pansrede. Ud af i alt 15 delinger/sektioner beregnet på kampopgaver, kunne kun tre (20%) både kæmpe og bevæge sig under panserbeskyttelse (Kampvognsdelingerne). Syv delinger (47%, de Pansrede Infanteridelinger og den Pansrede Panserværnsraketdeling) kunne bevæge sig men ikke kæmpe under panserbeskyttelse. De resterende 5 delinger/sektioner (33%, Overvågnings-sektionen, den Motoriserede Panserværnsraketdeling og de tre Motoriserede Infanteridelinger) kunne hverken bevæge sig eller kæmpe under panserbeskyttelse.

Herudover kunne bataljonen støttes af brigaden med følgende enheder:

Fra brigadens Flydeling:

-1-2xLet Observationshelikopter Hughes 500 Cayuse.

Helikopteren kunne stilles til rådighed for bataljonen med henblik på, at gøre det lettere for bataljonschefen at styre sine enheder via observation fra luften. Den gjorde det også muligt at foretage en hastig rekognoscering af bataljonens ansvarsområde fra luften. Alternativt kunne den indsættes til opklaring foran bataljonen men også til overvågning af flankerne. Helikopteren var ubevæbnet og overlevede primært ved at flyve i trætophøjde og stikke af ved fjendtlig beskydning.

Fra Brigadeingeniørkompagniet:

-1x(Pansret) Ingeniørdeling (31 mand)

-Delingstrop (4 mand). 1xLet Personvogn/Terræn (der trækker en ¼-Tons Påhængsvogn som indeholder delingens Rekognoscerings-sæt), 1xMiddeltung Lastvogn/Terræn med Luftværnsvognaffutage for 12.7mm Tungt Maskingevær M/50 (der transporterer delingens beholdning af sprængmidler, gummibåd etc.), 1x12.7mm Tungt Maskingevær M/50 (med Feltaffutage), 1xInfraskop M/58. Delingen er normalt også tildelt 15x66mm Pansernærbekæmpelsesvåben M/72.

3x(Pansret) Ingeniørgruppe (3x9 mand). 3xMiddeltung Lastvogn/Terræn/Tiplad (3xPansret Mandskabsvogn M113 med 12.7mm Tungt Maskingevær M/50 hvis Ingeniørgruppen er pansret, heraf 1xM113 med Dozerblad), 3x7.62mm Let Maskingevær M/62 med Feltaffutage (ingen Lette Maskingeværer hvis gruppen er pansret). Herudover værktøj (motorsave etc.) og sprængmidler.

Brigadens Ingeniørkompagni havde to Pansrede Ingeniørdelinger og en Motoriseret Ingeniørdeling. Om hvorvidt Bataljonen modtog en Pansret Ingeniørdeling eller en Motoriseret Ingeniørdeling kom an på dens opgave og placering. Hvis opgaven var at være brigadens reservebataljon eller bataljonen havde et forsvarsrum hvor manglen på pansring var et mindre problem (by, stort skovområde) kunne den Motoriserede Ingeniørdeling med fordel tildeles. Hvis opgaven var kamp i åbent terræn burde Ingeniørdelingen være pansret.

Om nødvendigt medbragte Ingeniørdelingen yderligere Ingeniørammunition (miner, sprængstof, røgmidler etc.), bromateriel eller maskiner (Bulldozer, Rendegraver, Kompressor etc.) fra

Brigadeingeniørkompagniets Parkdeling og Materieldeling. Herudover kunne Ingeniørkompagniets ABC-Sektion også støtte bataljonen med yderligere ABC-Sporehold og Rensepunkter til at opdage og rense atomar og kemisk forurening. Delingsføreren for Ingeniørdelingen ville som regel opholde sig hos Bataljonschefen som dennes rådgiver indenfor ingeniørmæssige spørgsmål.

Fra brigadens Artilleriafdeling:

-1xMiddeltung Haubitsbatteri fra Brigadens Artilleriafdeling

(enten Selvkørende med 6xM109, eller Trukket med 8x155mm Middeltung Haubits M/51) .

Haubitsbatteriet kunne være tildelt Bataljonen i direkte støtte. Batterichefen ville som regel være sammen med Bataljonchefen for at rådgive ham om artilleristøttens muligheder og effekt. Observationsofficeren og Artilleriobservatørerne ville være hos bataljonens kompagnier/eskadron, fordelt med en Observatør til hvert kompagni/eskadron, der oftest ville befinde sig sammen med kompagnichefen. Tommelfingerreglen her var, at Observatører i Pansret Mandskabsvogn M113 støttede de pansrede kompagnier/eskadroner, imens upansrede Observatører i hjulkøretøjer støttede det Motoriserede Infanterikompani. Hvis bataljonen var tildelt et Trukket Batteri ville Observatørerne ikke have M113 men kun upansrede hjulkøretøjer, med hvad deraf fulgte af begrænsninger. Et samlet lag fra alle batteriets 6-8 haubitsere dækkede et område på 150x150 meter med fragmenter. Alternativt kunne batteriet røgblænde et areal med en bredde på op til 600 meter eller levere belysning af slagmarken ved hjælp af Lysgranater.

Fra Brigadens Lette Luftværnsraketbatteri:

-1xLuftværnsmissilsektion.

Sektionen bestod af 4 Luftværnsmissilgrupper, hver med 3xLuftværnsraket M/73 REDEYE. Raketten havde virkning imod jettfly i op til 1,5 km højde og helikoptere/propelfly i op til 2 km højde. Våbnet var afhængig af varmeudstrålingen fra målet for at kunne låse fast, så jettfly kunne som regel først beskydes når de havde overfløjet Luftværnsmissilgruppens position. Propelfly kunne som regel beskydes frontalt imens de var i anflyvning (deres motorer og udstødning er fremadvendte). Helikoptere har motor og udstødning placeret ovenpå kabinen og kunne derfor også tit beskydes frontalt/fra siden, men af den grund begyndte man at montere IR skærme på udstødningen af helikoptere for derved at gøre det sværere for IR-missiler som REDEYE at låse fast på målet. Luftværnsmissilsektionen blev transporteret i lette upansrede hjulkøretøjer, med alle de

begrænsninger dette medførte.

Fra brigadens Trænbataljon:

Trænbataljonens Sanitetskompagni kan støtte Panserinfanteribataljonens Sanitetsdeling med yderligere upansrede Sanitetsgrupper og yderligere Forbindepladser. Trænbataljonen kunne herudover støtte bataljonens Vedligeholdelsesdeling med yderligere bjærgningsstøtte fra Vedligeholdelseskompagniet. Igen vil disse enheder som regel ikke være fast underlagt Bataljonen, men vil blive fremsendt når det vurderes nødvendigt.

Fra Brigadens Panserværnsraket-element:

Denne enhed kunne forstærke Panserinfanteribataljonen med op til to yderligere Motoriserede Panserværnsraketdelinger, udrustet på samme måde som den bataljonen allerede havde organisatorisk.

III Panserbataljon/Jydske Dragonregiment efter 1987

I begyndelsen af 1987 færdiggjorde III Bataljon/Jydske Dragonregiment sin opstilling i Stående Styrke og blev igen en Panserbataljon i både Fredsstyrken og Krigsstyrken (lige som I Panserinfanteribataljon/Prinsens Livregiment igen blev en Panserinfanteribataljon i Krigsstyrken). Bortset fra enkelte dele af Panserinfanterikompaniet og Stabskompagniet samt det Motoriserede Infanterikompani, var III Panserbataljon/Jydske Dragonregiment den eneste bataljon i Hæren der var tilnærmelsesvist fuldt opstillet i Stående Styrke. Alle øvrige bataljoner havde på dette tidspunkt normalt kun en og allerhøjest to underafdelinger opstillet i Stående Styrke og resten i mobiliseringsstyrken.

III Panserbataljon/Jydske Dragonregiment (Stående Styrke) og I Panserinfanteribataljon/Kongens Jyske Fodregiment (Mobiliseringsenhed) skiftede i 1987 fra 3. Jyske Brigade til 1. Jyske Brigade. I bytte modtog 3. Jyske Brigade I Panserbataljon/Jydske Dragonregiment (en enhed delvist opstillet i Stående Styrke) og II Panserinfanteribataljon/Prinsens Livregiment (Mobiliseringsenhed).

III Panserbataljon fortsatte med at være Hærens skoleenhed og i år 2000 blev enheden overført til den Danske Internationale Brigade som dennes Panserbataljon. Med 2004 Forsvarsforliget blev både Den Internationale Brigade og III Panserbataljon/Jyske Dragonregiment nedlagt.